

॥ २७ ॥ २८ ॥ करेणूनां तत्पालकवृद्धकरिणीनां ॥ २९ ॥ सन्नः खिन्नः ग्रहेण राहुणा ॥ ३० ॥ अचित्त्वात्मा ॥ अहंममताभिमानराहित्येन तद्वद्भिरज्ञेयस्वरूपः ॥ एतेन स
र्वथाममताराहित्यं सूचितं ॥ तदेव स्वस्य ध्वनयन्नाह ॥ त्वरितं वाद्यतामिति ॥ ३१ ॥ तं सुमंत्रं आहेति शेषः ॥ उभयं नाशकत्वं एवं च नातिमंदं नातिवैगमवाहयदित्यर्थः ॥ ३२ ॥

एवं वदंतस्ते सोढुं न शो कुर्वाण्यप्यमागतं ॥ नरास्तमनुगच्छन्ति प्रियमिक्ष्वाकुनंदनं ॥ २७ ॥ अथ राजा वृतः स्त्रीभिर्दीनाभिर्दीनचेतनः ॥ नि
र्जगाम प्रियं पुत्रं द्रक्ष्यामीति ब्रुवन् गृहात् ॥ २८ ॥ श्रुश्रुवे चाग्रतः स्त्रीणां रुदंतीनां महास्वनः ॥ यथानादः करेणूनां वदन् महति कुंजरे ॥ २९ ॥
पिता हिराजा काकुत्स्थः श्रीमान्सन्नस्तदावभौ ॥ परिपूर्णः शशीकाले ग्रहेणोपप्लुतो यथा ॥ ३० ॥ स च श्रीमान् चित्त्वात्मारामो दशरथात्म
जः ॥ सूतं संचोदयामास त्वरितं वाद्यतामिति ॥ ३१ ॥ रामो याही तितं सूतं तिष्ठेति च जनस्तथा ॥ उभयं नाशकत्सूतः कर्तुमध्वनिचोदि
तः ॥ ३२ ॥ निर्गच्छति महाबाहौ रामे पौरजनाश्रुभिः ॥ पतितैरभ्यवहितं प्रणनाशमहीरजः ॥ ३३ ॥ रुदिताश्रुपरिघूनं हाहाकृतमचेतनं ॥
प्रयाणे राघवस्यासीत् पुरं परमपीडितं ॥ ३४ ॥ सुखावनयनैः स्त्रीणामस्रमायाससंभवं ॥ मीनसंक्षोभचलितैः सलिलं पंकजैरिव ॥ ३५ ॥
दृष्ट्वा तु नृपतिः श्रीमानेकचित्तगतं पुरं ॥ निपपातैव दुःखेन कृत्तमूल इव द्रुमः ॥ ३६ ॥ ततो हलहलाशब्दो जज्ञे रामस्य पृष्ठतः ॥ नराणां प्रे
क्ष्य राजानं सीदंतं भृशदुःखितं ॥ ३७ ॥ हारामेति जनाः केचिद्राममातेति चापरे ॥ अंतःपुरसमृद्धं चक्रो शंतं पर्यदेव यन् ॥ ३८ ॥ अन्वी
क्षमाणो रामस्तु विपण्णं भ्रान्तचेतसं ॥ राजानं मातरं चैव ददर्शानुगतौ पथि ॥ ३९ ॥ अभ्यवहितं रथनेम्युद्धतं ॥ ३३ ॥ रुदिताश्रुपरिघूनं अनुत्सा
हवत् ॥ ३४ ॥ आयासः स्वेदः ॥ चलितैः तिर्यग्भूतैः पंकजैः वर्षसंभूतोदकैरिति बोध्यं ॥ अपादानस्यैव करणत्वविवक्षा ॥ ३५ ॥ एकचित्तगतं दुःखेनैकचित्ततां प्राप्तं ॥ ३६ ॥
सीदंतं मूर्च्छितं ॥ ३७ ॥ अंतःपुरसमृद्धं अंतःपुरसहितं क्रोशंतं उच्चैः शब्देन रुदंतं राजानं दृष्ट्वा केचिन्नराहारामेति केचिद्भाराममातेति पर्यदेव यन् श्रुशुचुः ॥ उपलक्षण
मेतत् केचिद्भाराममातेति ॥ राममातेत्यर्थः ॥ ३८ ॥ अनुपश्वाद्भागे ईक्षमाणो रामः मातरं राजानं च स्वमनुगतौ ददर्श ॥ ३९ ॥